

Συριακή κρίση: Εκτός κάδρου η Ευρώπη

14/Οκτ/2019 13:34

Του Κώστα Ράπτη

Σε μια ασυνήθιστη κίνηση, το επίσημο τουρκικό πρακτορείο ειδήσεων Anadolu δημοσιοποίησε τον περασμένο Ιανουάριο χάρτη της Συρίας με τις απόρρητες τοποθεσίες των εννέα βάσεων στις οποίες σταθμεύουν γαλλικές ειδικές δυνάμεις. Η στρατιωτική παρουσία της Γαλλίας, πλάι σε αυτή των ΗΠΑ, αποτελούσε, υποτίθεται, άλλη μία εγγύηση ασφαλείας για τις κουρδοκρατούμενες περιοχές, προσφέροντας στην άλλοτε αποικιακή κυρίαρχο της Συρίας τη δυνατότητα να έχει λόγο για την "επόμενη μέρα" της συριακής κρίσης.

Η έκτακτη συνεδρίαση του γαλλικού Συμβουλίου Άμυνας χθες Κυριακή υπό τον Εμανουέλ Μακρόν στην αίθουσα επιχειρήσεων του Μεγάρου των Ηλυσίων υπενθυμίζει ότι η Γαλλία είναι ένας από τους μεγάλους χαμένους των εξελίξεων των τελευταίων ημερών.

Η συνεδρίαση συνέπεσε με την ανάπτυξη συριακών κυβερνητικών δυνάμεων στην κουρδική πόλη Μάνμπιτζ, έπειτα από πρόσκληση της "Δημοκρατικής Αυτοδιοίκησης της Ροτζάβα", η οποία την ύστατη ώρα προτίμησε την επανυπαγωγή στην κεντρική εξουσία της Δαμασκού, προκειμένου να αντιμετωπίσει την εισβολή του τουρκικού στρατού και των ισλαμιστών συμμάχων του.

Σε ένα σκηνικό που σταδιακά αποκαλύπτει χαρακτηριστικά καλά συντονισμένης "χορογραφίας", η γαλλική παρουσία μένει μετέωρη και οι φιλοδοξίες του Παρισιού για την "επόμενη μέρα" της Συρίας ακυρώνονται.

Οι πρόσφατες βολές τουρκικού πυροβολικού σε απόσταση λίγων εκατοντάδων μέτρων από τη θέση Αμερικανών στρατιωτών στο Κομπάνι επέσπευσαν την απόφαση του Πενταγώνου για αναδίπλωση των δυνάμεών του στα ενδότερα. Ο συριακός κυβερνητικός στρατός έχει πλέον τη δυνατότητα να αναπτυχθεί στην περιοχή από τη Μάνμπιτζ στο Κομπάνι χωρίς να διασταυρωθεί με Αμερικανούς πεζοναύτες.

Ο μείζων στόχος Δαμασκού και Μόσχας για μεταστροφή της κουρδικής ηγεσίας δείχνει να επιτυγχάνεται. Οι ρωσικές μεσολαβητικές προσπάθειες στρέφονται τώρα στην κατεύθυνση της συνεννόησης της Δαμασκού με την Άγκυρα, ώστε η τουρκική στρατιωτική επιχείρηση να μην υπερβεί τα όρια που της έχουν τεθεί από τον Πούτιν και τον Τραμπ.

Είναι βέβαια δύσκολο να στηρίζεται κανείς στις διαβεβαιώσεις του Ερντογάν, όπως δείχνει και η κατάσταση στην υπό οιοσδήποτε τουρκική προστασία ανταρτοκρατούμενη επαρχία της Ίντλιμπ στη βορειοδυτική Συρία, όπου η Άγκυρα δεν έχει κατορθώσει να χαλιναγωγήσει τους εκεί τζιχαντιστές (και ενδεχομένως να εγκαταλείψει πλέον κάθε προσπάθεια ανταλλάσσοντας την περιοχή με την "ζώνη ασφαλείας" που επιδιώκει να δημιουργήσει ανατολικά του Ευφράτη).

Η Μόσχα θα πρέπει να κινηθεί ακροβατικά ώστε να μην οδηγηθούν ενδεχομένως τα πράγματα σε διακρατική τουρκο-συριακή σύρραξη στο μέλλον. Το ότι πρώτη η ρωσική διπλωματία ανέσυρε το Πρωτόκολλο των Αδάνων του 1998 με το οποίο ο Άσαντ πατήρ υποχρεωνόταν σε στρατιωτικό συντονισμό με την Τουρκία και αποδεχόταν τουρκικές εκκαθαριστικές επιχειρήσεις εναντίον του PKK σε βάθος 30 χιλιομέτρων στην συριακή επικράτεια, είναι χαρακτηριστικό. Όπως είναι επίσης, πολύ χαρακτηριστικό ότι στα δύο 24ωρα ανάμεσα στην τηλεφωνική επικοινωνία Τραμπ-Ερντογάν και την έναρξη της τουρκικής επιχείρησης "Πηγή Ειρήνης", η Ρωσία και η Τουρκία υπέγραψαν συμφωνία διεξαγωγής εμπορίου στα νομίσματά τους και ανοίγματος στην τουρκική πλευρά του ρωσικού εναλλακτικού προς το SWIFT συστήματος πληρωμών. Η Τουρκία είναι έτσι σχετικά οχυρωμένη στις όποιες νέες δυτικές κυρώσεις.

Εάν, πάλι, ο Ερντογάν δεν αρκестεί στα μεγάλα πολιτικά οφέλη που αποκομίζει από την επιχείρηση "Πηγή Ειρήνης" και μπει στον πειρασμό μόνιμης κατοχής της βορειοανατολικής Συρίας, ο προσεταιρισμός των Κούρδων του PYD από τη Δαμασκό εγγυάται διαρκή παρενόχληση της Τουρκίας από μη κρατικούς δρώντες.

Ηχηρή σιωπή των αρχών του αυτόνομου Ιρακινού Κουρδιστάν θα πρέπει επίσης να αξιολογηθεί – νωπή είναι άλλωστε η εμπειρία από την αποτυχία της ανακήρυξης ανεξαρτησίας μέσω δημοψηφίσματος.

Η Ρωσία πορεύεται με τον αέρα αυτού που στηρίζει τους συμμάχους του μέχρι τέλους (σε αντίθεση με τη Ουάσιγκτον) και διαρκώς κερδίζει νέους συνομιλητές. Την ώρα που η αντιδικία Άγκυρας-Ουάσιγκτον επιδεινώνεται, θέτοντας εν αμφιβόλω την ευστάθεια του ΝΑΤΟ, ο οίκος των Σαούντ στρώνει το κόκκινο χαλί στον Βλάντιμιρ Πούτιν που επισκέφθηκε το Ριάντ.

Οι περιφερειακοί παίκτες προσανατολίζονται σε (υπό ρωσική εγγύηση) περιφερειακές λύσεις - άλλοι εργαζόμενοι για την απομείωση της αμερικανικής παρουσίας και άλλοι προσαρμοζόμενοι σε αυτήν.

Σε αυτό το τοπίο, δυνάμεις όπως η Γαλλία δεν δύνανται να έχουν ούτε καν ρόλο spoiler. Οι κινήσεις των ευρωπαϊκών χωρών στον ΟΗΕ (συμπεριλαμβανομένης, να σημειωθεί, της Βρετανίας) και οι ηχηρές εκκλήσεις των ηγετών τους για άμεσο τερματισμό της τουρκικής επέμβασης δεν αρκούν για να φέρουν αποτελέσματα. Το ευρωπαϊκό σχέδιο ψηφίσματος στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ μπλοκαρίστηκε από τη Ρωσία, με το σκεπτικό ότι δεν έκανε λόγο για την ανάγκη τερματισμού της "παράνομης" παρουσίας όλων των ξένων στρατευμάτων, όπως λ.χ. τα γαλλικά. Οι καταγγελίες για τον κίνδυνο αναβίωση του "Ισλαμικού Κράτους" ή τα μέτρα που συζητά σήμερα Δευτέρα το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της Ε.Ε., όπως η παύση των

εξαγωγών οπλισμού προς την Τουρκία, δεν μπορούν να παραγράψουν το γεγονός ότι σε προηγούμενη φάση Τούρκοι και Ευρωπαίοι είχαν αναλάβει το εγχείρημα "αλλαγής καθεστώτος" στην Συρία από κοινού.

Οι δε διαθέσεις της Γαλλίας να επιδείξει "αποφασιστικότητα" πάντοτε θα προσκρούουν εντέλει στη σημασία που έχει ιδίως για τη Γερμανία η τουρκική αγορά (βλ. Τελωνειακή Ένωση ΕΕ-Τουρκίας), το πολιτικό βάρος των 4 εκατ. Τουρκο-Γερμανών και βέβαια η διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος, για την οποία πολύ πρόσφατα ο Γερμανός υπουργός Εσωτερικών Χορστ Ζέεχοφερ ευχαρίστησε τους οικοδεσπότες του στην Άγκυρα "από καρδιάς".

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)